

Sygn. akt VU 1165/15

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 17 listopada 2016 roku

Sąd Okręgowy w Piotrkowie Trybunalskim, Wydział V Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w składzie:

Przewodniczący SSO Beata Łapińska

Protokolant stażysta Bożena Sobczyk

po rozpoznaniu w dniu 3 listopada 2016 roku w Piotrkowie Trybunalskim na rozprawie

sprawy z wniosku L. L.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T.

o świadczenie przedemerytalne

na skutek odwołania L. L.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T.

z dnia 21 września 2015r. sygn. (...)

oddala odwołanie.

Sygn. akt VU 1165/15

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 21 września 2015 roku, Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T. odmówił L. L. prawa do świadczenia przedemerytalnego, podnosząc, iż zgodnie z art. 2 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 30 kwietnia 2004r. o świadczeniach przedemerytalnych prawo do tego świadczenia przysługuje osobie, która do dnia rozwiązania stosunku pracy z przyczyn dotyczących zakładu pracy, w którym była zatrudniona przez okres nie krótszy niż 6 miesięcy, ukończyła co najmniej 55 lat oraz posiada okres uprawniający do emerytury, wynoszący co najmniej 30 lat dla kobiet, licząc od dnia rozwiązania stosunku pracy. Wnioskodawczyni zaś udowodniła łączny staż ubezpieczeniowy wynoszący 26 lat, 7 miesięcy i 3 dni. Organ rentowy nie zaliczył okresu podlegania ubezpieczeniu społecznemu rolników od dnia 20 sierpnia 1998 roku do dnia 30 września 2004 roku, ponieważ w tym okresie nie została opłacona należna składka. Ponadto ZUS wskazał, że rozwiązanie stosunku pracy z (...) Spółką z o.o. nastąpiło na podstawie prawnej, która jest niezgodna z przepisami ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy.

W odwołaniu z dnia 26 września 2014 roku L. L. zarzuciła zaskarżonej decyzji błędne obliczenie stażu ubezpieczeniowego poprzez niezaliczenie okresu podlegania obowiązkowemu ubezpieczeniu społecznemu rolników oraz bezpodstawne zaliczenie okresów nieskładkowych w wymiarze jednej trzeciej okresów nieskładkowych. Nadto wnioskodawczyni wskazała, że rozwiązanie stosunku pracy nastąpiło z przyczyn dotyczących zakładu pracy.

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie.

Na rozprawie w dniu 3 listopada 2016 roku wnioskodawczyni poparła odwołanie. Skarżąca dodatkowo wskazała, że do stażu ubezpieczeniowego nie został zaliczony dwumiesięczny okres sprawowania opieki nad jej zmarłym dzieckiem.

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 4 września 2015 roku L. L., urodzona (...), złożyła wniosek o przyznanie świadczenia przedemerytalnego.

(dowód: wniosek – k. 1-3 akt ZUS)

W okresie od dnia 20 sierpnia 1998 roku do dnia 30 września 2008 roku L. L. podlegała ubezpieczeniu społecznemu rolników. W okresie od dnia 20 sierpnia 1998 roku do dnia 30 września 2004 roku wnioskodawczyni nie opłacała składek z tytułu podlegania ubezpieczeniu społecznemu rolników.

(dowód: zaświadczenie dotyczące okresów podlegania ubezpieczeniu społecznemu rolników, k. 4, raport z analizy akt, k. 13 - 15 akt emerytalnych)

Do dnia rozwiązania stosunku pracy wnioskodawczyni uzyskała staż ubezpieczeniowy w rozmiarze 26 lat, 7 miesięcy i 3 dni, co jest sumą okresów składkowych wynoszących 17 lat, 8 miesięcy i 11 dni oraz okresów składkowych oraz okresów nieskładkowych w wymiarze nieprzekraczającym 1/3 okresów składkowych, to jest 5 lat, 10 miesięcy i 24 dni, a także 3 lat, 11 miesięcy i 28 dni okresów uzupełniających z tytułu podlegania ubezpieczeniu społecznemu rolników.

(dowód: decyzja z dnia 21 września 2015 roku, k. 16 akt emerytalnych)

ZUS nie zaliczył wnioskodawczyni do stażu pracy okresu od dnia 20 sierpnia 1998 roku do dnia 30 września 2004 roku, ponieważ składki za ten okres nie były opłacane i zostały one odpisane z uwagi na przedawnienie.

(dowód: decyzja z dnia 21 września 2015 roku, k. 16 akt ZUS, odpowiedź na odwołanie, k. 6 akt sprawy)

W okresie od dnia 29 września 2008 roku do dnia 28 lutego 2015 roku wnioskodawczyni była zatrudniona w (...) Spółce z o.o. na stanowisku pracownika sprzątającego. Stosunek pracy skarżącej ustał w wyniku rozwiązania umowy za wypowiedzeniem przez pracodawcę. Jako przyczynę wypowiedzenia zatrudniającego wskazał likwidację stanowiska pracy.

Pismem z dnia 20 lipca 2016 roku pracodawca odwołującej podał, że stosunek pracy został rozwiązany z przyczyn niedotyczących pracownika. Z tego tytułu L. L. została wypłacona, w terminie nieprzekraczającym 14 dni, odprawa pieniężna.

(dowód: świadectwo pracy z dnia 28 lutego 2015 roku, k. 10 akt emerytalnych, pismo pracodawcy z dnia 20 lipca 2016 roku, k. 19, wypowiedzenie stosunku pracy z dnia 27 listopada 2014 roku, k. 20 akt sprawy)

(...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością na dzień rozwiązania stosunku pracy ze skarżącą zatrudniał ponad 20 osób.

(okoliczność niesporna)

Na dzień 4 września 2015 roku wnioskodawczyni była zarejestrowana jako osoba bezrobotna w Urzędzie Pracy w R.. W okresie od dnia 2 marca 2015 roku do dnia 28 sierpnia 2015 roku wnioskodawczyni pobierała zasiłek z tytułu pozostawania bez pracy. W okresie pobierania zasiłku dla bezrobotnych wnioskodawczyni nie odmówiła bez uzasadnionej przyczyny przyjęcia propozycji pracy zarobkowej lub odpowiedniego zatrudnienia.

(dowód: zaświadczenie z dnia 4 września 2015 roku, k. 9 akt emerytalnych)

Okresy pobierania przez skarżącą zasiłków dla bezrobotnych zostały przez ZUS zaliczone do okresów składkowych.

(okoliczność niesporna)

Sąd Okręgowy dokonał oceny dowodów i zważył, co następuje :

Odwołanie nie jest uzasadnione i podlega oddaleniu.

Zgodnie z przepisami ustawy z dnia 30 kwietnia 2004 r. o świadczeniach przedemerytalnych (Dz. U. z 2013r., poz. 170 ze zm., dalej - ustawa) świadczenie przedemerytalne przysługuje osobom określonym w art. 2 ust. 1 pkt 1 – 6.

Wnioskodawczyni L. L. domagała się przyznania świadczenia przedemerytalnego, jako należąca do kręgu osób opisanych w punkcie 2 art. 2 ust. 1.

Stosownie do treści art. 2 ust 1 pkt 2 ustawy z dnia 30 kwietnia 2004 roku o świadczeniach przedemerytalnych prawo do świadczenia przedemerytalnego przysługuje osobie, która do dnia rozwiązania stosunku pracy lub stosunku służbowego z przyczyn dotyczących zakładu pracy, w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, w którym była zatrudniona przez okres nie krótszy niż 6 miesięcy, ukończyła co najmniej 55 lat - kobieta oraz 60 lat - mężczyzna oraz posiada okres uprawniający do emerytury, wynoszący co najmniej 30 lat dla kobiet i 35 lat dla mężczyzn.

Za okres uprawniający do emerytury, o którym mowa wyżej uważa się okres ustalony zgodnie z przepisami art. 5-9, art. 10 ust. 1 oraz art. 11 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (art. 2 ust. 2 ustawy)

Ponadto, zgodnie z art. 2 ust 3 ustawy, świadczenie przedemerytalne przysługuje osobie określonej w ust. 1 po upływie co najmniej 6 miesięcy pobierania zasiłku dla bezrobotnych, o którym mowa w ustawie o promocji zatrudnienia, jeżeli osoba ta spełnia łącznie następujące warunki:

- 1)** nadal jest zarejestrowana jako bezrobotna;
- 2)** w okresie pobierania zasiłku dla bezrobotnych nie odmówiła bez uzasadnionej przyczyny przyjęcia propozycji odpowiedniego zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej, w rozumieniu ustawy o promocji zatrudnienia, albo zatrudnienia w ramach prac interwencyjnych lub robót publicznych;
- 3)** złoży wniosek o przyznanie świadczenia przedemerytalnego w terminie nieprzekraczającym 30 dni od dnia wydania przez powiatowy urząd pracy dokumentu poświadczającego 6-miesięczny okres pobierania zasiłku dla bezrobotnych.

W będącej przedmiotem osądu sprawie spełnienie przez wnioskodawczynię warunków wymienionych w art. 2 ust 3 ustawy o świadczeniach przedemerytalnych było bezsporne. Skarżąca nadal jest zarejestrowana jako osoba bezrobotna, przez okres ponad 6 miesięcy pobierała zasiłek dla bezrobotnych i w okresie pobierania zasiłku dla bezrobotnych nie odmówiła bez uzasadnionej przyczyny przyjęcia propozycji odpowiedniego zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej, a wniosek o świadczenie przedemerytalne złożyła w terminie 30 dni od wystawienia zaświadczenia przez Urząd Pracy w R..

W przedmiotowej sprawie organ rentowy negował natomiast, aby do rozwiązania stosunku pracy doszło z przyczyn dotyczących zakładu pracy. W zaskarżonej decyzji ZUS wskazywał, że podstawą wypowiedzenia nie była przyczyna wymieniona w ustawie o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz. U. z 2015 r. poz. 149 ze zm.). Ze stanowiskiem ZUS nie zgodziła się wnioskodawczyni, załączając dokumentację w postaci świadectwa pracy, z którego wynikało, że wypowiedzenie zostało dokonane ze względu na likwidację stanowiska pracy ubezpieczonej. W toku postępowania pracodawca wnioskodawczyni potwierdził, że rozwiązanie stosunku pracy nie nastąpiło z przyczyn dotyczących pracownika, a w wyniku zmiany struktury organizacyjnej, która wymagała likwidacji stanowiska. (...) Spółka z o.o. nadmieniła, że L. L. została w związku z powyższym wypłacona odprawa pieniężna.

W myśl art. 2 ust. 1 pkt 29 ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy poprzez przyczyny dotyczące zakładu pracy należy rozumieć:

- a) rozwiązanie stosunku pracy lub stosunku służbowego z przyczyn niedotyczących pracowników, zgodnie z przepisami o szczególnych zasadach rozwiązywania z pracownikami stosunków pracy z przyczyn niedotyczących

pracowników lub zgodnie z przepisami ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. - Kodeks pracy (Dz.U. z 2014 r poz. 1502 ze zm.) w przypadku rozwiązania stosunku pracy lub stosunku służbowego z tych przyczyn u pracodawcy zatrudniającego mniej niż 20 pracowników,

b) rozwiązanie stosunku pracy lub stosunku służbowego z powodu ogłoszenia upadłości pracodawcy, jego likwidacji lub likwidacji stanowiska pracy z przyczyn ekonomicznych, organizacyjnych, produkcyjnych albo technologicznych,

c) wygaśnięcie stosunku pracy lub stosunku służbowego w przypadku śmierci pracodawcy lub gdy odrębne przepisy przewidują wygaśnięcie stosunku pracy lub stosunku służbowego w wyniku przejścia zakładu pracy lub jego części na innego pracodawcę i niezapropozowania przez tego pracodawcę nowych warunków pracy i płacy,

d) rozwiązanie stosunku pracy przez pracownika na podstawie art. 55 § 1¹ ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. - Kodeks pracy z uwagi na ciężkie naruszenie podstawowych obowiązków wobec pracownika;

Z wystawionego wnioskodawczyni świadectwa pracy jednoznacznie wynika, że stosunek pracy wnioskodawczyni został rozwiązany ze względu na przyczynę wymienioną w art. 2 ust. 1 pkt 29 b powołanej ustawy. Jednakże w tym miejscu nadmienić należy, że dla Sądu ustalającego spełnienie przesłanki w postaci rozwiązania stosunku pracy z przyczyn dotyczących zakładu pracy nie jest wiążący zapis w świadectwie pracy, co do przyczyn rozwiązania stosunku pracy. Rozważając czy pracownikowi przysługuje określone świadczenie, należy dokładnie zbadać przesłanki leżące u podstaw decyzji rozwiązania umowy o pracę (por. wyrok Sądu Apelacyjnego w Poznaniu z dnia 5 grudnia 2013 roku, sygn. akt III AUa 1617/13). W ocenie Sądu nie ulega wątpliwości, iż Obowiązujące regulacje nie ograniczają zastosowania wyżej wymienionej przesłanki jedynie do pracodawców zatrudniających mniej niż 20 pracowników. Wszak pismem z dnia 20 lipca 2016 roku pracodawca ubezpieczonej jednoznacznie potwierdził, że stosunek pracy wnioskodawczyni został rozwiązany z przyczyn nie dotyczących pracownika, a mianowicie likwidację jej stanowiska. Argumentację tą potwierdza brzmienie oświadczenia o wypowiedzeniu stosunku pracy. Dlatego też Sąd uznał, że ZUS bezpodstawnie stwierdził, iż stosunek pracy skarżącej został rozwiązany z przyczyny wymienionej li tylko w Kodeksie pracy, a nie wskazanej w ustawie o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy.

W związku z powyższym stwierdzenie, czy organ rentowy słusznie odmówił wnioskodawczyni prawa do świadczenia przedemerytalnego było uzależnione od obliczenia okresu uprawniającego do emerytury i stwierdzenia, czy wyniósł on 30 lat, licząc do dnia rozwiązania stosunku pracy. Organ rentowy obliczył, że wnioskodawczyni legitymuje się okresami składkowymi wynoszącymi 17 lat, 8 miesięcy i 11 dni oraz okresami nieskładkowymi nieprzekraczającymi 1/3 okresów składkowych, to jest 5 lat, 10 miesięcy, 24 dni oraz 3 lata, 11 miesięcy i 28 dni okresów uzupełniających. Łączny okres uprawniający do emerytury wyniósł 26 lat, 7 miesięcy i 3 dni. Spór między stronami koncentrował się na ustaleniu prawidłowości niezaliczenia przez organ rentowy okresu podlegania ubezpieczeniu społecznemu rolników w okresie od dnia 20 sierpnia 1998 roku do dnia 30 września 2004 roku. ZUS odmówił uwzględnienia wyżej wymienionego okresu, albowiem wnioskodawczyni nie opłacała wówczas składek na ubezpieczenie społeczne.

Trzeba mieć na uwadze, że art. 10 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2016 r. poz. 887 ze zm.) przy ustalaniu prawa do emerytury oraz przy obliczaniu jej wysokości uwzględnia się również następujące okresy, traktując je, z zastrzeżeniem art. 56, jak okresy składkowe:

- 1) okresy ubezpieczenia społecznego rolników, za które opłacono przewidziane w odrębnych przepisach składki,
- 2) przypadające przed dniem 1 lipca 1977 r. okresy prowadzenia gospodarstwa rolnego po ukończeniu 16 roku życia,
- 3) przypadające przed dniem 1 stycznia 1983 r. okresy pracy w gospodarstwie rolnym po ukończeniu 16 roku życia, jeżeli okresy składkowe i nieskładkowe, ustalone na zasadach określonych w art. 5-7, są krótsze od okresu wymaganego do przyznania emerytury, w zakresie niezbędnym do uzupełnienia tego okresu.

Na rozprawie w dniu 3 listopada 2016 roku wnioskodawczyni potwierdziła, że za sporny okres nie uiszczała składek na ubezpieczenie społeczne. Należności KRUS uległy przedawnieniu. Mając na uwadze powyższe stwierdzić

należy, że rolą Sądu było stwierdzenie, czy okres, za który nie opłacono składek na ubezpieczenie społeczne rolników może być potraktowany jako okres uzupełniający zaliczalny do stażu emerytalnego. Jednoznaczne brzmienie art. 10 ust. 1 pkt 1 ustawy o emeryturach i rentach z FUS wskazuje, że przy ustalaniu prawa do emerytury uwzględnia się okresy ubezpieczenia społecznego rolników, za które opłacono składki. Oznacza to, że uwzględnieniu podlega okres ubezpieczenia społecznego rolnika, który wywiązał się z obowiązku składkowego przewidzianego w przepisach obowiązujących w okresie, w którym przypada to ubezpieczenie. Zaliczenie do stażu emerytalnego wyżej wymienionego okresu w razie nieopłacania składek byłoby możliwe tylko i wyłącznie w razie zwolnienia skarżącej z tego obowiązku (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 19 marca 2010 roku, sygn. akt II UK 249/09).

Ze zgromadzonego w toku niniejszego postępowania materiału dowodowego nie wynika, żeby wnioskodawczyni była zwolniona z obowiązku opłacania składek. Zaznaczyć należy, że skarżąca nie wskazała żadnych przyczyn, dla których nie realizowała obowiązku nałożonego przez ustawę. Dlatego też sporny okres nie podlegał zaliczeniu do okresu uprawniającego do przyznania emerytury. Sytuacji wnioskodawczyni nie może też zmienić pełnienie dwumiesięcznej opieki nad zmarłym dzieckiem. Wnioskodawczyni nie przedłożyła na tą okoliczność żadnych dowodów. Jednakże nawet uwzględnienie dodatkowych dwóch miesięcy nie spowodowałoby przyznania prawa do świadczenia przedemerytalnego, albowiem do trzydziestoletniego stażu odwołującej brakuje 3 lat, 4 miesięcy i 27 dni.

Bezpodstawne są również zarzuty wnioskodawczyni skierowane wobec ZUS, jakoby organ rentowy błędnie obliczył wymiar okresów nieskładkowych. Okresy te zostały bowiem przez ZUS uwzględnione w wymiarze 5 lat, 10 miesięcy i 24 dni. Zgodnie bowiem z art. 5 ust. 2 ustawy o emeryturach i rentach z FUS przy ustalaniu prawa do emerytury i renty oraz obliczaniu ich wysokości okresy nieskładkowe uwzględnia się w wymiarze nieprzekraczającym jednej trzeciej udowodnionych okresów składkowych.

Podkreślenia wymaga fakt, świadczenie przedemerytalne skierowane jest do ubezpieczonych, którzy już nie są zatrudnieni i stanowi pomost między okresem zatrudnienia a uzyskaniem emerytury. Innymi słowy jest elementem zabezpieczenia społecznego do czasu nabycia prawa do emerytury w stosunku do ubezpieczonych, którzy spełniają warunki ustawy o świadczeniach przedemerytalnych (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 16 lipca 2008 r., I PK 11/08, OSNP 2009/23-24/314).

Świadczenie przedemerytalne jest więc świadczeniem o charakterze wyjątkowym, przysługującym ubezpieczonym o długim stażu ubezpieczeniowym, którzy z przyczyn od siebie niezależnych utracili źródło dochodu, a ze względu na wiek nie mogą jeszcze uzyskać prawa do emerytury. Zatem warunki do przyznania świadczenia winny być interpretowane ściśle, a dla uzyskania prawa do świadczenia konieczne jest łączne spełnienie wszystkich warunków wymienionych w ustawie. Wnioskodawczyni nie spełniła warunku z art. 2 ust. 1 pkt 2 powołanej ustawy, bowiem nie udowodniła na dzień rozwiązania stosunku pracy 30 letniego okresu zatrudnienia.

Prawo do świadczeń z ubezpieczeń społecznych jest ustalane jedynie w sytuacji spełnienia ustawowych przesłanek. W braku spełnienia choćby jednej z takich przesłanek, prawo do świadczenia nie powstaje.

Biorąc zatem pod uwagę, że wnioskodawczyni nie legitymuje się wymaganym

30-letnim okresem uprawniającym do emerytury, Sąd Okręgowy na podstawie art. 477¹⁴§1 k.p.c., orzekł jak w sentencji wyroku.